

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a Varga-Sabján Ügyvédi Iroda (ügyintéző dr. Varga-Sabján Petra Judit ügyvéd) által képviselt felperes neve felperesnek a dr. Lukács Andrea jogi előadó által képviselt APEH Észak-alföldi Kihelyezett Hatósági Osztály alperes ellen adóügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indult perében a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2007. november 14-én kelt 1.K.21.209/2007/4. sorszámú jogerős ítélete ellen a felperes részéről 5. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán, az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 1.K.21.209/2007/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 40.000 (negyvenezer) forint eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 457.600 (négy százötvenhétezer-hatszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az első fokú adóhatóság a felperesi adózónál 2001-2005 adóévekre vonatkozóan bevallások utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzést végzett, mely egyben vagyonosodási vizsgálat volt. Ennek eredményeként hozott határozatával a felperes terhére 7.626.457 Ft adókülönbözetet állapított meg személyi jövedelemadó és százalékos EHO adónemekben. Az adókülönbözet után 3.813.228 Ft adóbírságot szabott és 903.533 Ft késedelmi pótlékot állapított meg.

A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes a 2335268289 számú határozatával az első fokú határozatot helybenhagyta. Megállapította, hogy az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (továbbiakban Art.) 109. § (3) bekezdése alapján a felperes a becsléssel megállapított adóalaptól való eltérést hitelt érdemlő adatokkal nem tudta igazolni. Nem fogadta el a felperesnek az 50000 USD átvételére, illetve a 2.800.000 Ft anyai örökségre való hivatkozását. Az első fokú adóhatóság által 200.000 Ft-ban meghatározott megélhetési költséget viszont megalapozottnak ítélte.

A felperes keresetében az alperes határozatának felülvizsgálatát kérte annak megváltoztatása, illetve hatályon kívül helyezése mellett. Az alperes a becsatolt bizonyítékokat nem megfelelően értékelte, tényállás tisztázási kötelezettségének nem tett eleget; a felperes megfelelően igazolta a források meglétét (ausztriai munkavállalás, 50000 USD, anyai örökség). Vitatta továbbá az adóhatóság által megállapított megélhetési költség összegét.

Az első fokú bíróság jogerős ítéletével a felperes keresetét elutasította. Jogi álláspontja szerint az adóhatóság valamennyi felperes által becsatolt bizonyítékot értékelt, valamint indokát adta annak, hogy miért mellőzte a felperes tanúmeghallgatásra, illetve szakértő kirendelésére vonatkozó bizonyítási indítványát.

Önmagában az, hogy 1998. vagy 1999-ben örökölt - egyéb bizonyítékok hiányában - nem bizonyította, hogy ezt az összeget 2001. január 1-jét követően forrásként bármilyen célra felhasználta. A felperes ukrán állampolgártól közös gazdasági célra átvehetett ugyan 50000 USD-t, de azt nem tudta hitelt érdemlően bizonyítani, hogy az mikor került Magyarországra, és 2001. január 1-jén, vagy azt követően teljes egészében vagy részben rendelkezésére állt volna. A felperes nyilatkozata szerint válását követően az ausztriai és magyarországi megélhetési költsége kb. 200.000 Ft volt, így a válást megelőzően legalább ezen összegnek kellett lennie figyelembe véve, hogy házastársával és két gyermekével együtt élt.

Az első fokú bíróság mellőzte a felperes bizonyítási indítványa alapján szakértő kirendelését.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet kérve annak hatályon kívül helyezését, vagy megváltoztatását, mivel megsértette a Pp. 3. § (2) bekezdését, 206. § (1) bekezdését, 221. § (1) bekezdésében foglaltakat. A felperes bizonyítási indítványainak nem adott helyt, a rendelkezésre bizonyítékokat egyoldalúan mérlegelte.

Az alperes ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását indítványozta.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Az Art. 109. § (1) bekezdése értelmében, ha az adóhatóság megállapítása szerint az adózó vagyongyarapodásával és az életvitelére fordított kiadásokkal nincs arányban az adómentes, a bevallott és a bevallási kötelezettség alá nem eső, de megszerzett jövedelmének együttes összege, az adóhatóság az adó alapját becsléssel állapítja meg. Ez esetben - figyelemmel az ismert és adóztatott jövedelmekre is - az adóhatóságnak azt kell

megbecsülnie, hogy a vagyongyarapodás és az életvitel fedezetéül a magánszemélynek milyen összegű jövedelemre volt szüksége.

A becslési eljárás az Art. 108. § (1) bekezdése alapján olyan bizonyítási módszer, amely a törvényeknek megfelelő, a valós adó, illetve költségvetési támogatás alapját valószínűsíti. A (2) bekezdés értelmében az adóhatóság bizonyítja, hogy a becslés alkalmazásának a feltételei fennállnak, továbbá azt, hogy a becslés alapjául szolgáló adatok, tények, körülmények, valamint a becslés során alkalmazott módszerek az adó alapját valószínűsítik.

A Legfelsőbb Bíróság már több eseti döntésében kifejtette, hogy az ún. vagyonosodási eljárásban a bizonyítási kötelezettség már a közigazgatási eljárásban megfordul. Az Art. 109. § (1) bekezdése alapján az adóhatóságnak kell bizonyítani a becslési eljárás alkalmazásának fennállását, majd ezt követően a bizonyítási teher megfordul. Az Art. 109. § (3) bekezdése alapján a becsléssel megállapított adóalaptól való eltérést, az adózó hitelt érdemlő adatokkal igazolhatja, egyebekben az e fejezetben foglalt rendelkezések az irányadók. Az adóhatóság az adózó által előadott tények, adatok valóságtartalmát, az adó megállapításához való jog elévülési idejét megelőző időszakra vonatkozóan is vizsgálhatja, ha az adózó állítása szerint vagyongyarapodásának forrása ezen időszakban keletkezett.

A bizonyítási teher megfordulásának lényege, hogy most már az adózó érdekkörébe áll, hogy hitelt érdemlő adatokkal igazolja a becsléssel megállapított adóalaptól való eltérést. Ennek elmaradása, vagy sikertelensége az adózó hátrányára esik.

A perbeli esetben a felperes már a közigazgatási eljárásban hivatkozott olyan okirati, illetve tanúbizonyításokra, amelyekkel az Art. 109. § (3) bekezdése alapján a becsléssel megállapított adóalaptól való eltérést kívánták igazolni. A közigazgatási iratok alapján megállapítható volt, hogy az adóhatóságok ezeket a hivatkozásokat, illetve bizonyítékokat egyenként és összességükben vizsgálták, de túlnyomórészt nem fogadták el.

Az első fokú bíróság is vizsgálta a perben a felperes által hivatkozottakat, és részletes indokát adta annak, hogy miért nem fogadta el a felperes hivatkozását.

A felülvizsgálati eljárásban - annak rendkívüli perorvoslati jellegéből adódóan - a tényállás vitatására, módosítására, és a bizonyítékok újraértékelésére vagy felülmérlegelésére nincs lehetőség. Erre csak akkor van mód, ha a jogerős határozatot hozó bíróság tényállást nem állapított meg, vagy a megállapított tényállás hiányos, iratellenes, illetve a bizonyítékokat kirívóan okszerűtlenül mérlegelte.

A Legfelsőbb Bíróság megítélése szerint azonban az első fokú bíróság a fenti hibáktól mentesen állapította meg az ügy alapját képező tényállást, és a bizonyítékok mérlegelésénél sem volt tapasztalható kirívóan okszerűtlen mérlegelés, így nem volt jogi lehetőség annak újraértékelésére, felülmérlegelésére.

A Legfelsőbb Bíróság a felperes által hivatkozott 50000 USD, és anyai örökséggel kapcsolatban rögzíti: nem elég annak bizonyítása, hogy az adózó valamikor ilyen jövedelemhez jutott, azt is hitelt érdemlő adatokkal kell bizonyítani, hogy a vizsgált adóidőszakban ez a vagyongyarapodás még rendelkezésére állt. Az életvitelre fordított összeg megállapításánál az adóhatóság éppen a felperes nyilatkozatát vette figyelembe.

Mindezekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság az első fokú bíróság jogerős ítéletét a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A pervesztes felperest a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a pernyertes alperes felülvizsgálati perköltségének megfizetésére.

A Legfelsőbb Bíróság a tárgyi illetékeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére kötelezte a felperest a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

Budapest, 2009. február 5.

Dr. Lomnici Zoltán sk. tanácselnök, Dr. Hajnal Péter sk. előadó bíró, Dr. Kárpáti Magdolna sk. bíró